

Det er ikke det mindst værdifulde ved Hans Jensens Bog, at den ægger til Efterlignelse og peger paa nye Opgaver. Vore mange Lokalhistorikere kunde her gøre godt Arbejde. Byg en solid Grundvold op af Enkeltskildringer fra Herred, Amt, By, vis os, hvad der skabte Politik i de forskellige Kredse af Folket efter 1866, og hvad de skabte i Politikken; saa er Begyndelsen gjort til at faa en Folkets Historie under Juligrundloven, bygget paa en langt bredere Basis end Neergaards Værk om Tiden før og Henrichsens Rigsdagsinteriører. De levende Kilder maa søges rundt om, de døde ligger i Bibliotekerne: Aviserne. Underligt, at ikke en Hærskare af Lokalhistorikere har kastet sig over denne Guldgrube af lokal Viden. Tag en Avis, der har et sikkert Greb i sin Læsekreds, gaa dens Aargange igennem og se, hvorledes Egnen ligesom vokser op for ens Øjne. Vilde ikke Vendsyssels Historie kunne skrives ud af »Vendsyssels Tidende«, Aalborglandets af »Aalborg Amtstidende«, Ringstedegnens af »Ringsted Folketidende«? Mere end de mange Sognehistorier af problematisk Værdi vilde en saadan Gennemgang interessere, og Adgangen dertil er ikke længer alt for vanskelig, efter at Aarhus har faaet sit Avisarkiv.

Naturligvis kræver en mere end refererende Udnyttelse af Aviserne megen Skønsomhed. Det er dristigt, naar Hans Jensen citerer Talere efter Modpartens Blade, og hans hele Behandling af de konservative Aviser er ikke betryggende. Der kunde sikkert i dem findes værdifulde Korrektiver til et og andet. Hovedsagen er, at denne politiske Studie virkelig er gennemført med energisk og intelligent Benyttelse af de givne Kilder. Den aabner derved Perspektiver baade for sin Forfatter og for en og anden Lokalhistoriker. Lad os faa Aviserne frem til Ære og Værdighed!

P. Engelstoft.

SJÆLLANDSKE BØNDER.

JENS PETER JENSEN: *Sjællandske Bønder*. Personskildringer fra den sjællandske Bondebevægelse. Kbh. 1919. Aschehoug.

Den foreliggende Samling indeholder fire Biografier, nemlig af Jens Gregersen, Kundby, Hans Jensen, Kundby, Lars Andersen Hækkerup, Veterslev, samt Jørgen Christensen, Kirke-Stillinge. I Amtsaarbøgerne fra Sorø og Holbæk Amter har Forf. tidligere skrevet Afhandl. om de samme Personer; de udgives her i en omarbejdet og udvidet Form. Ligeledes vil Forf. være kendt fra sin Bog om Bondevennen A. Gleeup. Han har med

Forkærlighed beskæftiget sig med den sjællandske Bondestands Historie i det 19. Aarh. Det er en Periode, hvor der er en Vækst og Grøde overalt; Landboerne vinder efter de store Reformer i Slutn. af 18. Aarh. frem paa alle Maader, økonomisk og politisk, men ikke altid uden Kamp. Det er Førerne i denne enestaaende Fremskridtsbevægelse, Forfatteren skildrer biografisk, og samtidig yder han et meget værdifuldt Bidrag til Tidens Historie. Bogen vil derfor være af Interesse ogsaa uden for dens særlige Kreds, og den kan tjene til Forbillede for andre Forfattere af fortjente Landboeres Levnedsskildringer. Nu bør man, som Jens Peter Jensen har gjort det, samle Stoffet til disse Foregangsmænds Historie; paa et senere Tidspunkt kan det være svært at faa fat paa. Det vil være en smuk Opgave for Amtsaarbøgerne at bringe enkelte Biografier af de ledende Personer i det 19de Aarhundredes Landbobevægelse i hvert Amt; de maa helst skildres, mens de endnu er i frisk Minde, saa kan Eftertiden benytte disse Skildringer som historiske Kilder.

Gunnar Knudsen.

DANSK PROVINSTOPOGRAFI.

CHR. HEILSKOV: *Dansk Provinstopografi*. Historisk-topografisk Tidsskrift-Index for Danmark udenfor Hovedstaden. Udg. med Understøttelse af Undervisningsministeriet. Kbh. 1920. Emil Wienes Boghandel.

Det er en meget fortjenstfuld Opgave, som her er taget op. Enhver, der sysler med et Steds Historie, vil af Erfaring kende til det utrolig store Arbejde, der kan være forbundet med at finde, hvad der tidligere har været fremme om det paagældende Sted, eller hvor vanskeligt det kan være at fremskaffe en Afbildning eller et Prospekt fra ældre Tid. Det kan være en aarelang Jagt gennem hele den danske Litteratur, ofte tilsyneladende fuldkommen haabløs, men i et Øjeblik, hvor alt synes udtømt, lønnet med et pragtfuldt Fund, hvorefter Jagten fortsættes med forøget Iver. Sporsansen udvikles til det utrolige, og denne Detektivvirksomhed, hvis sportslige Side Sophus Bauditz har skildret saa mesterligt, sætter stadig nye Rekorder. Naar der nu udgives et Historisk-topografisk Tidsskrift Index, hvori alle Litteraturhenvisninger skulde være samlet, gaar ligesom Spændingen af det hele; det bliver mere prosaisk, og saa kan enhver drive lokalhistoriske Studier med samme Udsigt til at faa alt med.

Imidlertid turde det være paa sin Plads at berolige dem,